

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.018.02.2021

Beata Pietruszka
Podlaski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Białymstoku
ul. Rynek Kościuszki 9, 15-950 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/005 Realizacja wieloletniego rządowego programu „Positek w szkole i w domu”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Kuratorium Oświaty w Białymstoku ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Pietruszka, Podlaski Kurator Oświaty ² od 26 marca 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania kuratora oświaty związane z realizacją zadań dotyczących wieloletniego rządowego programu „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 ³ , powierzonych przez Wojewodę Podlaskiego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do czasu zakończenia czynności kontrolnych w 2021 roku ⁴ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku.
Kontroler	Tomasz Ambrozik, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LBI/105/2021 z 28 lipca 2021 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej *Kuratorium*.

² Dalej *Kurator*.

³ Wprowadzony uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (M.P. poz. 1007), zwany dalej *Programem*.

⁴ 9 września 2021 r.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. Ustawa zwana dalej *ustawą o NIK*.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Kuratora związane z realizacją zadań w ramach modułu 3 Programu, powierzonych przez Wojewodę Podlaskiego.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Kuratorium pod względem organizacyjnym i kadrowym było przygotowane do realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu. Kurator prawidłowo i rzetelnie wywiązał się z obowiązków powołania Zespołu do oceny wniosków organów prowadzących szkoły o udzielenie wsparcia finansowego. Działania Zespołu związane z przyjmowaniem i rozpatrywaniem wniosków były zgodne z przepisami prawa i transparentne. Kurator rzetelnie kontrolował wykorzystanie dotacji oraz rozliczył przekazane środki. W latach 2019–2020 Kurator przeprowadził rzetelną analizę oraz dokonał oceny efektów realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu. Zapewnił również prawidłową i rzetelną realizację obowiązków sprawozdawczych związanych z realizacją Programu wobec Ministra Edukacji i Nauki.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR	1. Działania Kuratora w zakresie przygotowania do realizacji Programu i podziału środków na zadania w ramach modułu 3 Programu
Opis stanu faktycznego	<p>1.1. W dniu 19 marca 2019 r. zostało zawarte porozumienie pomiędzy Wojewodą Podlaskim a Kuratorem⁷, którym Wojewoda zobowiązał Kuratora do realizacji zadania określonego w module 3 Programu zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu „<i>Posiłek w szkole i w domu</i>” dotyczącego wspierania w latach 2019–2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków⁸, w szczególności do:</p> <ul style="list-style-type: none">– przyjmowania od organów prowadzących szkoły wniosków o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania, o którym mowa § 2 ust. 2 rozporządzenia – w terminie do 30 kwietnia każdego roku w latach 2019–2023;– powołania zespołu do kwalifikowania szkół prowadzonych przez organy prowadzące, w tym oceny wniosków organów prowadzących, składającego się z co najmniej trzech osób, w tym dwóch przedstawicieli Podlaskiego Kuratora Oświaty i jednego przedstawiciela Wojewody Podlaskiego oraz zapewnienia warunków pracy zespołu;– sporządzania protokołu, o którym mowa w § 8 ust. 9 rozporządzenia – w terminie do 30 maja każdego roku w latach 2019–2023;– podejmowania decyzji o udzieleniu wsparcia finansowego organom prowadzącym w ramach kwoty środków budżetu państwa przypadających na województwo;– publikowania wykazu szkół wraz z wysokością udzielonego wsparcia finansowego oraz wskazaniem organów prowadzących te szkoły niezwłocznie na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Kuratorium Oświaty w Białymstoku;– przekazywania ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania zbiorczej informacji o wysokości kwot wsparcia finansowego przyznanych poszczególnym szkołom wraz z kopią protokołu, o którym mowa w § 8 ust. 9 rozporządzenia, w terminie pięciu dni od dnia opublikowania wykazu, o którym mowa § 10 ust. 2 rozporządzenia;– przygotowania projektu wystąpienia do ministra właściwego do spraw finansów publicznych o przyznanie środków z rezerwy celowej na realizację Programu;

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Porozumienie w sprawie powierzenia realizacji zadania określonego w Module 3 programu wieloletniego „*Posiłek w szkole i w domu*” na lata 2019–2023 ustanowionego uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego poz. 1664), zwane dalej *Porozumieniem z dnia 19 marca 2019 r.*

⁸ Dz. U. poz. 267. Rozporządzenie zwane dalej *rozporządzeniem*.

- przygotowania podziału środków budżetu państwa organom prowadzącym szkoły w ramach wsparcia finansowego zgodnie z zawartymi umowami;
- zawierania umów niezwłocznie po zwiększeniu budżetu Wojewody Podlaskiego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- przekazywania dyspozycji uruchomienia środków;
- dokonania rozliczenia środków budżetu państwa przekazanych w ramach wsparcia finansowego organom prowadzącym szkoły, w terminie i w sposób określony w umowie;
- dokonania oceny efektów realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu w danym roku i składania ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania sprawozdania wynikającego z § 16 rozporządzenia — w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku udzielenia wsparcia finansowego;
- udzielania informacji i wypełniania drogą elektroniczną ankiet dotyczących realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu do celów bieżącego monitoringu na żądanie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. (akta kontroli str. 2-3)

Zgodnie z regulaminem Kuratorium, do zakresu działania Wydziału Przedszkoli, Szkół Podstawowych i Kształcenia Specjalnego (dalej „Wydział”) należała m.in. realizacja zadań wynikających z programów rządowych na rzecz dzieci i młodzieży⁹. W Wydziale zadania dotyczące m.in. realizacji modułu 3 Programu wykonywało dwóch pracowników¹⁰.

(akta kontroli str. 4-21)

1.2. W okresie objętym kontrolą Kurator dwukrotnie powoływał Zespół do oceny wniosków organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadań w ramach modułu 3 Programu¹¹. Przesłanką wydania 20 maja 2021 r. Zarządzenia była zmiana przedstawiciela Wojewody Podlaskiego. Skład Zespołu (przedstawiciel Wojewody i trzech przedstawicieli Kuratora) odpowiadał wymogom określonym w § 7 ust. 2 rozporządzenia. (akta kontroli str.22-24)

W okresie objętym kontrolą wysokość środków (6 621 zł w 2019 roku, 9 197 zł w 2020 roku i 509 zł do 30 czerwca 2021 roku) wydatkowanych przez Kuratora na obsługę realizacji zadań w ramach Modułu 3 Programu była zgodna z przepisami § 5 ust. 5 rozporządzenia. Do kosztów obsługi realizacji zadań zostały zaliczone wydatki rzeczowe związane bezpośrednio z obsługą Zespołu. W ramach tych wydatków zakupiono m.in. dwa komputery z oprogramowaniem, dwie szafki, artykuły biurowe. Sprzęt komputerowy został przydzielony osobom powołanym do Zespołu. (akta kontroli str. 25)

1.3. Analiza 15 ze 182¹² złożonych do Kuratorium wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w ramach modułu 3 Programu¹³, w tym również przez organy prowadzące szkoły w gminach objętych kontrolą NIK wykazała, że:

- wszystkie wnioski wpłynęły do Kuratorium w terminach określonych w § 6 ust. 1 pkt 1–3 rozporządzenia;
- każdy wniosek zawierał elementy określone w § 6 ust. 2 pkt 1–8 rozporządzenia; wnioski zostały sporządzone według wzoru ustalonego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki;
- każdy z organów prowadzących złożył w roku budżetowym jeden wniosek;
- wszystkie wnioski dotyczyły realizacji zadań wymienionych w § 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia;
- we wszystkich sprawach zastosowana przez Zespół ocena punktowa wniosków była zgodna z przepisami § 8 ust. 4 pkt 1–5 rozporządzenia. Nie ujawniono przypadków

⁹ Zarządzenie Nr 61/2017 Podlaskiego Kuratora Oświaty z dnia 5 września 2017 r., ze zm.

¹⁰ W zakresach czynności tych pracowników były zawarte ogólne zapisy dotyczące realizacji programów rządowych.

¹¹ Zarządzenie Nr 49/2019 z dnia 13 maja 2019 r. i zarządzenie Nr 39/2021 z dnia 20 maja 2021 r.

¹² Do Kuratorium organy prowadzące złożyły 76 wniosków w 2019 roku, 57 w 2020 roku i 49 w 2021 roku.

¹³ Po pięć wniosków w każdym roku objętym niniejszą kontrolą.

przypisania różnej wartości punktowej ocenianego elementu dla tożsamych danych zawartych we wnioskach składanych przez organy prowadzące;

- w ośmiu sprawach (z 15) wnioskami objętych było kilka szkół (od dwóch do 23); w tych przypadkach, Zespół dokonywał oceny punktowej odrębnie w odniesieniu do każdej szkoły objętej wnioskiem o udzielenie wsparcia finansowego, co było zgodne z przepisem § 8 ust. 8 rozporządzenia (Zespół dokumentował dokonanie oceny formalnej i merytorycznej w formie adnotacji na każdym wniosku);
- zgodnie § 3 ust. 3 rozporządzenia, we wszystkich 15 sprawach organy prowadzące, w odniesieniu do każdej szkoły objętej wnioskiem, zapewniły wkład własny w wysokości co najmniej 20% kwoty kosztów realizacji zadania, a w przypadku dwóch wniosków oprócz wkładu finansowego, organ prowadzący zapewnił wkład rzeczowy (wartość tego wkładu została potwierdzona fakturami VAT);
- Zespół dokonał oceny wniosków organów prowadzących w terminach określonych w § 7 ust. 1 rozporządzenia;
- z każdej przeprowadzonej oceny wniosków Zespół sporządzał protokół, który niezwłocznie był przekazywany Kuratorowi do akceptacji; protokoły z 28 maja 2019 r., 26 maja 2020 r. i z 27 maja 2021 r. zawierały wszystkie elementy, o których stanowi przepis § 8 ust. 9 pkt 1–4 rozporządzenia. (akta kontroli str. 26-30 i 31-50).

Ponadto analiza trzech wniosków (z lat 2019–2021), które zostały negatywnie rozpatrzone przez Zespół wykazała, że żaden z nich nie spełniał wymagań formalnych określonych w § 8 ust. 2 pkt 3, 5 i 6 rozporządzenia. Wnioski te z uwagi na niespełnienie wymagań formalnych nie podlegały ocenie pod względem merytorycznym. (akta kontroli str.26-30)

1.4. W latach 2019–2021 (do 30 czerwca) Kurator, zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia, niezwłocznie (nazajutrz lub po upływie jednego dnia po podpisaniu protokołu przez Zespół i akceptacji przez Kuratora) opublikował na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej¹⁴ Kuratorium wykaz szkół wraz z wysokością udzielonego wsparcia finansowego oraz wskazał organy prowadzące te szkoły (akta kontroli str. 51-58)

Kurator, po opublikowaniu w BIP wykazu, nie otrzymywał pisemnych informacji od organów prowadzących szkoły o rezygnacji z udzielonego wsparcia (akta kontroli str. 59-62)

W latach 2019–2021 (do 30 czerwca) Kurator kwalifikował w drodze trzech losowań do objęcia wsparciem finansowym szkoły, które zgodnie z protokołem Zespołu uzyskały taką samą liczbę punktów i powinny zostać objęte wsparciem finansowym jako ostatnie:

[1] W 2019 roku 13 szkół uzyskało taką samą liczbę punktów. W drodze losowania do objęcia wsparciem finansowym zakwalifikowano trzy szkoły. Organy prowadzące tych szkół (gmina Łapy, Sidra i Piątnica) otrzymały dotacje celowe na łącznie 153 280 zł.

[2] W 2020 roku 15 szkół uzyskało taką samą liczbę punktów. Natomiast w drodze losowania zakwalifikowano do objęcia wsparciem finansowym cztery szkoły. Ich organy prowadzące (gmina Piątnica, Czeremcha i miasto Białystok) otrzymały łącznie 233 807 zł dotacji celowej.

[3] W 2021 roku (do 30 czerwca) 11 szkół, które uzyskały taką samą liczbę punktów zostało objętych losowaniem. Kurator zakwalifikował do objęcia wsparciem finansowym sześć z nich. Organy prowadzące (gmina Łapy, miasta Suwałki, Łomża i Wysokie Mazowieckie) otrzymały łącznie 460 177 zł dotacji celowej. (akta kontroli str.63-65)

Wyjaśniając sposób, w jaki było prowadzone losowanie szkół, które zgodnie z protokołem Zespołu uzyskały taką samą liczbę punktów i powinny zostać objęte wsparciem finansowym jako ostatnie, pracownik Kuratorium odpowiedzialny za realizację zadań objętych Programem podała, że: *W 2019 r. po ustaleniu kwoty pozostałej do rozdysponowania szkołom, które otrzymały taką samą liczbę punktów, zostały przyporządkowane numery. Następnie przygotowano losy z numerami. Losowania dokonał dyrektor Wydziału Przedszkoli, Szkół Podstawowych i Kształcenia Specjalnego. Po wylosowaniu numer*

¹⁴ Dalej BIP.

przyporządkowywano do szkoły, zgodnie z wcześniej sporządzoną listą i weryfikowano pozostałą do dyspozycji kwotę. W roku 2020 i 2021, ze względu na panującą pandemię i konieczność pracy w reżimie sanitarnym, zanonimizowano listę szkół z taką samą punktacją oraz ustalono maksymalną liczbę szkół, które mogłyby być objęte wsparciem w ramach środków pozostających do dyspozycji. Dyrektor Wydziału Przedszkoli, Szkół Podstawowych i Kształcenia Specjalnego oraz członkowie zespołu wskazywali losowo numery szkół. Następnie rozkodowano wylosowane numery i ustalono ostateczną liczbę szkół do objęcia wsparciem oraz pozostałą kwotę. (akta kontroli str. 59-62)

W 2019 roku po przeprowadzeniu losowania szkół (zgodnie z protokołem otrzymały taką samą liczbę punktów i powinny zostać objęte wsparciem jako ostatnie) stwierdzono, że pozostała jeszcze do rozdysponowania kwota, w ramach której można objąć wsparciem jedną szkołę z grupy szkół uczestniczących w losowaniu, która nie została wylosowana. Ta szkoła została zakwalifikowana do objęcia wsparciem jako ostatnia, zgodnie z § 10 ust. 6 rozporządzenia i otrzymała 10 135 zł dotacji¹⁵. Natomiast w latach 2020–2021 takie przypadki nie miały miejsca. (akta kontroli str.59-62)

Kurator, realizując postanowienia § 2 pkt 6 porozumienia z dnia 19 marca 2019 r., niezwłocznie, tj. po upływie od dwóch do trzech dni od dnia opublikowania wykazu, o którym mowa § 10 ust. 2 rozporządzenia, przekazywał do Ministerstwa Edukacji i Nauki zbiorcze informacje o wysokości kwot wsparcia finansowego przyznanych poszczególnym szkołom wraz z kopiami protokołów z przeprowadzonej oceny wniosków, które sporządził Zespół. (akta kontroli str. 90-95, 119-128 i 148-154)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Kuratora w zakresie przygotowania do realizacji Programu oraz podziału środków na zadania w ramach modułu 3 Programu.

OBSZAR

2. Rozliczanie środków dotacji celowej przekazanej organom prowadzącym szkoły oraz dokonywanie corocznej oceny efektów realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu

2.1. W latach 2019–2020 Kurator zawarł z organami prowadzącymi odpowiednio 13 i 14 umów o udzielenie dotacji celowej. Kwota udzielonej organom prowadzącym dotacji wynosiła w tych latach odpowiednio: 1 136 323 zł i 1 149 586 zł, z czego organy prowadzące wykorzystywały kolejno: 1 108 015 zł i 1 098 217 zł. W 2019 roku osiem gmin, które nie wykorzystywały pełnej kwoty dotacji celowej zwróciły na rachunek Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego („PUW”) 28 308 zł. W 2020 roku takich gmin było 11, a zwrócone na rachunek PUW środki wynosiły 51 369 zł. W okresie objętym kontrolą w Kuratorium nie ujawniono przypadków wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania nienależnie lub w nadmiernej wysokości. Natomiast do 30 czerwca 2021 r. Kurator zawarł z organami prowadzącymi 13 umów o udzielenie dotacji na łączną kwotę 1 149 162 zł (akta kontroli str. 129-130, 159 i 161)

Szczegółowa analiza 30 z 40 umów o udzielenie dotacji celowej wykazała, że:

- [1] Kurator niezwłocznie, tj. następnego dnia lub po upływie pięciu dni od dnia zwiększenia budżetu Wojewody Podlaskiego, zawarł te umowy z organami prowadzącymi szkoły. Każda z tych umów zawierała wszystkie elementy, o których mowa w art. 150 ust. 2 pkt 1–6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁶.
- [2] W przypadku każdej z 22 (z 30) umów o udzielenie dotacji, zawartych w latach 2019–2020, w Kuratorium prowadzono kontrolę merytoryczną i finansową dokumentacji otrzymywanej z organów prowadzących¹⁷, tj.:
 - rozliczeń ilościowo-wartościowych,

¹⁵ Szkoła Podstawowa w Podgórzu (organ prowadzący – gmina Łomża).

¹⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

¹⁷ Osiem z 30 analizowanych umów zostało zawartych w 2021 roku.

- faktur VAT potwierdzających poniesione wydatki,
- sprawozdań z realizacji zadania pod kątem: wykorzystania dotacji zgodnie z przeznaczeniem, terminowego i prawidłowego rozliczenia środków, czy też wykazania osiągnięcia założonych efektów realizacji zadania.

W Kuratorium przeprowadzone czynności dokumentowano poprzez sporządzenie adnotacji na sprawozdaniu „Sprawdzono pod względem merytorycznym” oraz „Dotacje rozliczono zgodnie ze złożonym wnioskiem i podpisaną umową”.

W przypadku 22 z 30 umów (rozliczone wydatki na dotacje) Kurator, w ramach sprawowanego nadzoru nad realizacją zadań przez organ prowadzący, nie przeprowadzał kontroli rzeczowej wykorzystania dotacji celowej w miejscu realizacji zadania. W wyjaśnieniu Kurator stwierdziła, że: *W związku z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 491, ze zm.), nie było możliwe przeprowadzenie kontroli dotyczących wykorzystania dotacji przyznanej w latach 2019 i 2020 w miejscach realizacji zadania. Ze względu na przedmiot kontroli niemożliwe było także realizowanie kontroli poza siedzibą jednostki kontrolowanej, również z zastosowaniem rozwiązań i technologii informatycznych (kontrola zdalna). Ze względu na obowiązujące terminy dotyczące wykorzystania i rozliczenia dotacji oraz złożenia sprawozdania, zasadne jest przeprowadzenie kontroli po stwierdzeniu istotnych nieprawidłowości lub, w przypadku ich braku, po zakończeniu realizacji w ramach danej edycji, rozliczeniu dotacji i przekazaniu sprawozdania przez organy prowadzące. Należy jednocześnie wskazać, że kontrolę merytoryczną i finansową zadania prowadzono w formie szczegółowej analizy rozliczeń ilościowo-wartościowych, faktur VAT oraz sprawozdań składanych przez organy prowadzące. Organy prowadzące prawidłowo dokonywały zwrotów niewykorzystanej dotacji. W pojedynczych przypadkach składały stosowne wyjaśnienia oraz korekty rozliczeń lub sprawozdań. Nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości, które skutkowałyby koniecznością przeprowadzenia natychmiastowej kontroli.*

- [3] We wszystkich 22 sprawach (z 30) przedłożone w terminie przez organy prowadzące rozliczenia dotacji były w Kuratorium na bieżąco analizowane pod względem merytorycznym i finansowym oraz zatwierdzane.
- [4] 16 z 22 gmin, które otrzymały w latach 2019–2020 dotacje na zadania w ramach Programu, zwróciło na rachunek PUW łącznie 57 840 zł niewykorzystanych środków¹⁸.
- [5] Nie stwierdzono przypadków wykorzystania dotacji niezgodnie przeznaczeniem, pobrania jej nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

(akta kontroli str. 155-156 i 157-158)

2.2. W sprawie ustanowienia w Kuratorium mechanizmów dotyczących weryfikacji terminowości, prawidłowości i rzetelności dokumentów przekazanych Ministerstwu Edukacji i Nauki (do 2021 roku Edukacji Narodowej) na podstawie § 12 i 16 rozporządzenia, a także otrzymywanych z organów prowadzących na podstawie § 15 rozporządzenia, pracownik odpowiedzialny za realizację zadań objętych Programem wyjaśniła: *Corocznie w listopadzie – grudniu na stronie internetowej Kuratorium zamieszczane są informacje przypominające organom prowadzącym o terminach rozliczania środków oraz sporządzania sprawozdań z realizacji Programu. Ponadto osoby realizujące program w Kuratorium utrzymują kontakt telefoniczny lub mailowy z organami prowadzącymi, na bieżąco wyjaśniane są wątpliwości dotyczące realizacji i rozliczenia zadania. Przypominane są po raz kolejny obowiązujące terminy. Ponadto, w miarę możliwości, na bieżąco weryfikowana jest poprawność składanej dokumentacji. W celu szybkiego przepływu informacji, z uwagi na obowiązującą sytuację epidemiczną oraz ustanowiony w urzędach administracji publicznej system pracy zdalnej, w rozmowach telefonicznych były kierowane prośby o złożenie dodatkowych pisemnych wyjaśnień lub wskazywano konieczność złożenia korekty ze względu na stwierdzone błędy. Organy prowadzące zawsze te uwagi uwzględniały.*

(akta kontroli str. 59-62)

¹⁸ Za 2019 rok sześć gmin zwróciło łącznie 17 201 zł niewykorzystanej dotacji, a za 2020 rok 10 gmin – 40 639 zł. Gminy, które otrzymały dotacje w 2021 roku jeszcze nie przekazały rozliczenia do Kuratorium.

W ocenie Kuratorium zostały osiągnięte rzeczowe efekty zadań realizowanych w ramach modułu 3 Programu oraz cele na poziomie województwa podlaskiego. We wszystkich szkołach zrealizowano zaplanowane zadania. W 2019 r. zrealizowano wydatki w wysokości 97,51% w stosunku do przekazanych środków, natomiast w roku 2020 – w wysokości 95,53%.
(akta kontroli str. 59-62)

E-mailem z 6 lipca 2021 r. Ministerstwo Edukacji i Nauki zwróciło się do Kuratorium z prośbą o wyjaśnienie niezgodności kwot wykazanych w sprawozdaniu Wojewody Podlaskiego z realizacji modułu 3 Programu w 2020 roku. Wynikały one z faktu wykazania przez organ prowadzący: Miasto Białystok w wierszu „Ogółem” w części 1 „Zbiorczego zestawienia ilościowo-wartościowego...” kosztu całkowitego zgodnie z wykonaniem w wysokości 407 079,60 zł. W części 2 – „Posumowanie realizacji ...” wykazano natomiast koszt całkowity w pełnych złotych w wysokości 407 080,00 zł, zgodnie z opisem znajdującym się w nagłówku tabeli. Ze względu na wynikłą rozbieżność (w wysokości 0,40 zł) zwrócono się do Miasta Białystok o korektę sprawozdania za rok 2020 oraz sporządzono korektę sprawozdania Wojewody Podlaskiego do Ministra Edukacji i Nauki.
(akta kontroli str. 59-62)

2.3. W latach 2019–2020 Kurator otrzymał od organów prowadzących 27 sprawozdań z realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu. Szczegółowa analiza 10 sprawozdań¹⁹ wykazała, że:

- [1] Wszystkie zostały złożone w Kuratorium w terminie określonym w § 15 ust. 1 rozporządzenia i zawierały dane wymagane przepisem § 15 ust. 2 rozporządzenia.
- [2] Każde sprawozdanie było analizowane przez osoby odpowiedzialne w Kuratorium za realizację Programu, głównie w zakresie:
 - wykorzystania dotacji celowej zgodnie z przeznaczeniem, o którym mowa w § 2 ust. 2 umowy o udzielenie dotacji;
 - zrealizowania (bądź nie) zaplanowanego we wniosku wyposażenia lub usługi związanej z realizacją zadania ewentualnych rozbieżności (por.: tab. 7 wniosku, rozliczenie ilościowo-wartościowe i tab. 1 sprawozdania);
 - wydatków ujętych w zbiorczym zestawieniu ilościowo-wartościowym oraz w podsumowaniu w realizacji modułu 3 Programu (tab. 1 i 2 sprawozdania) pod kątem ich prawidłowego rozliczenia pod względem rachunkowym i wysokości wkładu własnego organu prowadzącego;
 - wykazania osiągnięcia przewidywanych efektów, o których mowa w pkt 6 wniosku (w tym: przygotowywanie posiłków dla uczniów innej szkoły);
 - wykazania trudności lub problemów związanych z realizacją zadania i czego one dotyczyły;
 - liczby uczniów w szkole oraz liczby uczniów korzystających z posiłków w kontekście poprawy warunków przy spożywaniu posiłków w trakcie pobytu w szkole.

Każdorazowo przeprowadzenie wymienionych czynności dokumentowano poprzez sporządzenie adnotacji na sprawozdaniu: „Sprawdzono pod względem merytorycznym” oraz „Dotację rozliczono zgodnie ze złożonym wnioskiem i podpisaną umową”.

- [3] W siedmiu z 10 sprawozdań pracownicy Kuratorium odpowiedzialni za realizację Programu ujawnili nieprawidłowości. Na przykład: w tabeli nr 1 błędnie wskazano wykonanie zadań w poz. 2 i 3 zamiast tylko w poz. 2 sprawozdania. Wszystkie ujawnione nieprawidłowości zostały skorygowane przez organy prowadzące, których to dotyczyło
(akta kontroli str. 162-165)

Kurator w terminie określonym w § 16 ust. 1 rozporządzenia przekazał do Ministra Edukacji i Nauki sprawozdania z realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu za 2019 rok i 2020 rok. Zawierały one elementy wyszczególnione w § 16 ust. 1 pkt 1–4 rozporządzenia. Ministerstwo nie występowało do Kuratorium (za wyjątkiem jednego przypadku opisanego w pkt 2.2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego) o dokonanie korekt, sprostowań lub uzupełnień w odniesieniu do przekazanych sprawozdań.
(akta kontroli str. 166-207)

¹⁹ Po pięć za 2019 rok i 2020 rok.

W sprawozdaniach, w tabeli nr 1 „Zbiornicze zestawienie ilościowo-wartościowe realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu” w kolumnie 3 „Liczba jednostek” sumowano: usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków, wyposażenie kuchni w stołówce szkolnej i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków. Na przykład, w sprawozdaniu obejmującym województwo podlaskie za 2019 roku w kolumnie 3 wykazano 2 971 jednostek. Tylko jedna gmina (Dąbrowa Białostocka) wykazała 1 489 jednostek, tj. 50% ogólnej liczby jednostek. Na 1 489 jednostek składało się głównie wyposażenie kuchni w stołówce szkolnej, tym zakupy talerzy, sztućców, kubków, noży kuchennych, tac.

Kurator nie miał uwag do danych wymaganych ujęcia w tabeli nr 1 sprawozdania z realizacji Programu opracowanego przez Ministra Edukacji i Nauki.

(akta kontroli str. 166-194 i 208-242)

W okresie objętym kontrolą Minister Edukacji i Nauki nie zwracał się do Kuratora z prośbą o wypełnienie drogą elektroniczną ankiet dotyczących realizacji programu. Corocznie zwracano się natomiast o przekazanie informacji opisowej o najczęściej występujących problemach i korzyściach wynikających z realizacji Programu (pisma DWKI-WWR.4017.16.2021.EZS z 19 lutego 2021 r. i DWK WWR.4017.13.2020.EZS z 2 kwietnia 2020 r.). Takie informacje zostały udzielone i przesłane ze sprawozdaniami Wojewody do Ministra z realizacji Programu za lata 2019 i 2020 (akta kontroli str. 59-62)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie rozliczanie przez Kuratora dotacji celowej przekazanej organom prowadzącym szkoły oraz dokonywanie corocznej oceny efektów realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

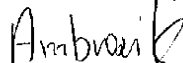
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

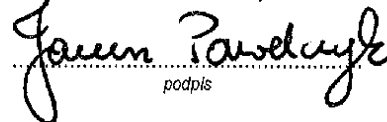
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Białystok, 13 października 2021 r.

Kontroler
Tomasz Ambroziak
doradca ekonomiczny

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....
podpis